

POSTANOWIENIE

Dnia 26 września 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Dobrowolski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Maria Szczepaniec

SSN Paweł Wojciechowski

w sprawie ze skargi S.P. - Pełnomocnika Wyborczego Komitetu Wyborczego POLSKA JEST JEDNA w okręgu wyborczym nr [...]

na postanowienie Państwowej Komisji Wyborczej znak [...] z dnia 19 września 2023 r. w sprawie skargi Komitetu Wyborczego POLSKA JEST JEDNA na czynności Okręgowej Komisji Wyborczej w P. w okręgu wyborczym nr [...] w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 15 października 2023 r.,

z udziałem Państwowej Komisji Wyborczej,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 26 września 2023 r.,

odrzuca skargę.

[A.W.]

UZASADNIENIE

Dnia 22 września 2023 r. (data prezentaty Sądu Najwyższego), Pełnomocnik Wyborczy Komitetu Wyborczego Polska Jest Jedna wniósł pismo zatytułowane „Skarga na postanowienie Państwowej Komisji Wyborczej (dalej: PKW) z dnia 19.09.2023r. znak [...]”. Powyższemu rozstrzygnięciu zarzucił naruszenie:

1) art. 161 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (tekst jedn. Dz. U. 2022, poz. 1277 ze zm.; dalej: „k.wyb.”) w zw. z uchwałą nr [...] PKW z dnia 17 sierpnia 2023 r. stanowiącą wytyczne dla Okręgowej Komisji Wyborczej (dalej: OKW) poprzez wyrażenie w piśmie z dnia 19 września 2023 r. stanowiska sprzecznego z własnymi wytycznymi zawartymi w w/w uchwale;

2) art. 215 § 1 k.wyb. poprzez nierozpatrzenie przez OKW w P. do dnia złożenia niniejszej skargi oświadczenia o skorzystaniu przez Komitet Wyborczy Polska Jest Jedna z uprawnienia, o którym mowa w art. 210 § 2 k.wyb.

3) art. 218 § 2 k.wyb. poprzez brak zgody na przyjęcie dokumentu oświadczenia o skorzystaniu z możliwości wynikającej z art. 210 § 2 k.wyb. - w zw. ze skargą na czynności OKW w P., a zamiast tego skierowania do Skarżącego pisma z dnia 19 września 2023 r. [...] mającego atrybuty rozstrzygnięcia merytorycznego;

4) art. 210 § 2 k.wyb. poprzez zaniechanie przez OKW w P. przyjęcia dokumentu oświadczenia o skorzystaniu z uprawnienia, o którym mowa w art. 210 § 2 k.wyb. oraz akceptację takiego stanu rzeczy przez PKW, co nastąpiło pismem z dnia 19 września 2023 r. znak [...].

W konsekwencji Komitet wniósł o:

1. uchylenie postanowienia PKW z dnia 19 września 2023 r. znak [...] a poprzez to umożliwienie kandydatom zgłoszonym przez KW Polska Jest Jedna udziału w wyborach zaplanowanych na dzień 15 października 2023 r.;

2. skierowanie do Sądu Najwyższego zagadnienia prawnego budzącego poważne wątpliwości związane z rozbieżnościami w wykładni przepisu art. 210 § 2 k.wyb. tj.:

A. „Czy w sytuacji, kiedy PKW ogłosi, że dany komitet spełnia warunek określony w art. 210 § 2 zdanie pierwsze k.wyb. zasadnym jest, aby OKW nie przyjęła zgłoszenia list kandydatów od komitetu wyborczego na podstawie art. 210 § 1 k.wyb. oraz dokumentu oświadczenia o skorzystaniu z uprawnienia

na zasadzie art. 210 § 2 k.wyb. poprzez wskazanie w jakiej formie następuje odmowa przyjęcia oświadczenia”;

B. „Czy w sytuacji bezzasadnej odmowy w dniu 6 września 2023 r. odebrania od komitetu wyborczego w OKW dokumentu zawierającego oświadczenie o skorzystaniu z uprawnienia do rejestracji listy kandydatów na posłów na zasadzie, o której mowa w art. 210 § 2 k.wyb., złożenie tego oświadczenia było prawnie skuteczne”.

3. umożliwienie udziału kandydatom na posłów zgłoszonych przez Komitet Wyborczy Polska Jest Jedna w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej zaplanowanych na dzień 15 października 2023 r.

W odpowiedzi Państwowa Komisja Wyborcza wniosła o odrzucenie skargi uznając ją za niedopuszczalną.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Niniejsza skarga jest niedopuszczalna i podlega odrzuceniu.

Na podstawie art. 215 § 1 k.wyb. listę kandydatów rejestruje OKW. W określonych w Kodeksie wyborczym sytuacjach OKW odmawia rejestracji list kandydatów (art. 216 § 2 k. wyb.). Na to postanowienie przysługuje odwołanie do PKW (art. 218 § 2 k.wyb.). Zgodnie z art. 218 § 3 k.wyb. skarga do Sądu Najwyższego przysługuje dopiero na postanowienie Państwowej Komisji Wyborczej, w terminie 2 dni od daty podania tego postanowienia do publicznej wiadomości. Jeśli Sąd Najwyższy uzna skargę za zasadną OKW niezwłocznie rejestruje listę kandydatów w zakresie wskazanym w orzeczeniu Sądu Najwyższego (art. 218 § 4 k.wyb.). Zgodnie z powyżej wskazanymi przepisami kontrolę prawidłowości procesu rejestracji list kandydatów przeprowadza PKW, a dopiero w drugiej kolejności Sąd Najwyższy. Wobec braku przedmiotu zaskarżenia, tj. uchwały PKW w przedmiocie odwołania od uchwały OKW odmawiającej

rejestracji listy kandydatów, oraz braku podstaw prawnych do wydania przez Sąd Najwyższy uchwały zastępującej uchwałę PKW, skargę pełnomocnika Komitetu należało odrzucić, jako niedopuszczalną.

Sąd Najwyższy ma jednak przede wszystkim na uwadze, że wnoszący przedmiotową skargę pełnomocnik wyborczy Komitetu w dniu 12 września 2023 r. złożył w PKW odwołanie od uchwały nr [...] OKW w P. z dnia 8 września 2023 r. w sprawie odmowy rejestracji listy kandydatów na posłów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej komitetu wyborczego pod nazwą Komitet Wyborczy Polska Jest Jedna w okręgu wyborczym nr [...] w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 15 października 2023 r. działając w trybie art. 218 § 2 k.wyb. Ze względu na to, że wpłynęło ono po upływie ustawowego terminu PKW, uchwałą nr [...] PKW z dnia 12 września 2023 r. w sprawie odwołania Komitetu Wyborczego Polska Jest Jedna w okręgu wyborczym nr [...] w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 15 października 2023 r., pozostawiła odwołanie bez rozpoznania. To zatem oczywiste uchybienie pełnomocnika wyborczego w dochowaniu terminu na złożenie skargi na uchwałę o odmowie rejestracji listy kandydatów spowodowało pozostawienie skargi bez rozpoznania. Należy natomiast podkreślić, że stosownie do art. 218 § 2 k.wyb. w przypadku m.in. odmowy rejestracji listy kandydatów przez OKW, osobie zgłaszającej listę przysługuje prawo odwołania do PKW w terminie 2 dni od daty podania do publicznej wiadomości postanowienia o odmowie rejestracji i tylko w przypadku terminowego złożenia odwołania PKW jest zobowiązana do rozpoznania sprawy. Ponadto pełnomocnik wyborczy nie zaskarżył do Sądu Najwyższego tej uchwały PKW w trybie przewidzianym w art. 218 § 3 k.wyb. W tych okolicznościach wniesienie do PKW dnia 14 września 2023 r. skargi na czynności Okręgowej Komisji Wyborczej w P. jawi się jako w istocie próba przywrócenia terminu na wniesienie skargi na uchwałę o odmowie rejestracji listy, co jest niedopuszczalne.

Należy jednocześnie podkreślić, że przepisy prawa wyborczego nie przewidują możliwości zaskarzania do Sądu Najwyższego odpowiedzi PKW na skargi dotyczące działalności OKW, o których mowa w art. 160 § 1 pkt 5 k.wyb. Sąd Najwyższy podziela stanowisko PKW, że taką właśnie istotę miało zaskarżone pismo PKW. Wbrew twierdzeniu skarżącego, nie miało ono charakteru

rozstrzygnięcia PKW, lecz stanowiło odpowiedź na skargę dotyczącą działalności OKW w P. Z treści tej skargi nie wynikało, że stanowiło ono odwołanie od postanowienia OKW, o którym mowa w art. 218 § 2 k.wyb. W skardze tej wskazano m.in. „składam skargę na czynności OKW w P. dotyczące działań związanych ze złożeniem wniosków o rejestrację listy kandydatów na posłów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w okręgu wyborczym nr [...] w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 15 października 2023 r. W skardze nie zakwestionowano żadnego postanowienia (uchwały) OKW w P., lecz kwestionowano sposób postępowania sekretarza OKW w P. przyjmującego zgłoszenie listy kandydatów na posłów dokonanego przez Komitet. Odpowiedź PKW informowała natomiast wyłącznie o obowiązującym stanie prawnym.

Z uwagi na powyższe należało odrzucić skargę jako nieuprawnioną, która nie może odnieść zamierzonego skutku, z uwagi na niedopuszczalność. Wobec odrzucenia skargi, pozostałe wnioski uznać należało natomiast za bezprzedmiotowe.

Z przedstawionych wyżej względów Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji postanowienia.

s.h.

[a!]